

ГЕНДЕРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ТВОРЧЕ МИСЛЕННЯ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

С. А. Максимюк

Херсонський державний університет, Serhii.Maksymiuk@university.ks.ua

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор І. С. Попович

Сучасні вимоги суспільства до осіб юнацького віку активізують формування творчої особистості, адже творча діяльність часто вважається ключем до успіху. Творче мислення дозволяє особі швидше адаптуватися до нових умов, гнучко вирішувати поставлені перед нею задачі, а також дає не тільки професійний, але й інтелектуальний розвиток. Юнацький вік має неосяжний і маловивчений ментальний ресурс у фізичному, психологічному та інтелектуальному вимірах, які тісно зв'язані з творчістю [4, с. 50].

Стрімкий прогрес українського суспільства кидає молоді новий виклик – відмову від усталених настановлень та стандартів і розвиток власного «продукту», вміння нестандартно підходити до обставин та вміло застосовувати свої компетенції в різноманітних сферах життя особистості.

Творче мислення, як і творча праця є складними процесами, що пов'язані із допитливістю та пізнавальною діяльністю, що дозволяє людині відкривати нові і невідомі раніше горизонти [1, с. 11].

Окреслений нами для дослідження юнацький вік, пов'язаний з входженням юнаків та дівчат у період студентства та в подальшому на професійний шлях [5, с. 393], що вимагає від сучасної молоді сформованого творчого мислення для швидкої оцінки нагальної ситуації та оригінального вирішення професійних задач [3, с. 57].

Творче мислення показує себе не лише в здатності людини демонструвати творчість, тобто в мистецтві, а шукати нові шляхи у розумінні світу та у розвитку свого творчого потенціалу, розвивати власну увагу та уяву, а також інтуїцію [2, с. 319].

Мета дослідження. У нашому дослідженні ми вбачаємо важливість розгляду не лише особливостей творчого мислення серед осіб юнацького віку, але й у визначенні взаємозв'язку гендерної ідентичності та креативності в юнаків та дівчат.

Вибірку для дослідження склали 50 осіб (25 жінок та 25 чоловіків) юнацького віку (від 18 до 25 років).

Основними методами нашого дослідження було обрано опитувальник Сандри Бем на виявлення гендерної ідентичності; Тест «Креативність» (Н. Вишнякової та Р. Ткач); Модифіковану методику креативності Ф. Вільямса.

Дослідження гендерної ідентичності у респондентів нашого дослідження дозволило виявити, що 26,0% нашої вибірки (жінки) демонструють фемінні риси, 38,0% (чоловіки) – маскулінні риси, а 36,0% (24,0% жінок та 12,0% чоловіків) – андрогінні риси.

Тест «Креативність» Н. Вишнякової та Р. Ткач дозволив з'ясувати взаємозв'язок гендерної ідентичності з такими складовими творчого мислення як допитливість, оригінальність, уява, інтуїція, емоційність та емпатія, почуття гумору та творче ставлення до професії, а також з безпосереднім показником творчого мислення.

За допомогою коефіцієнта рангової кореляції Спірмена нами було з'ясовано взаємозв'язок показників фемінності-маскулінності з творчим мисленням осіб юнацького віку:

- констатовано помірну позитивну кореляцію ($p=0,10$) між показниками фемінності із творчим мисленням респондентів;
- виявлено помірну негативну кореляцію ($p=0,10$) між показниками маскулінності та творчим мисленням;
- з'ясовано високу позитивну кореляцію ($p=0,05$) між показниками фемінності та допитливістю;
- зафіксовано високу негативну кореляцію ($p=0,001$) між показниками маскулінності та допитливістю;

– високу позитивну кореляцію ($p=0,01$) було також з'ясовано між показниками фемінності та творчим ставленням до професії;

– висока негативна кореляція ($p=0,05$) прослідковується між показниками маскулінності та творчим ставленням до професії.

Додатково проведене дослідження для визначення особистісних настановлень на креативну поведінку дозволило визначити існування взаємозв'язку між особистісними настановленнями на креативну поведінку із показниками фемінності-маскулінності, а саме:

– визначено високий позитивний кореляційний зв'язок між показниками фемінності ($p=0,001$) та настановленнями на креативну поведінку;

– та високий негативний зв'язок ($p=0,001$) між показниками маскулінності та настановленнями на креативну поведінку.

Визначені результати дозволили нам зробити висновок, що між показниками фемінності-маскулінності та творчим мисленням особистості існує взаємозв'язок. Особливості даних взаємозв'язків між двома досліджуваними феноменами зафіксовано в наявності переважно прямих кореляційних зв'язків між фемінністю та категоріями творчого мислення, що характеризується тенденцією: високі показники фемінності відповідають високим показникам творчого мислення і навпаки. У той же час, простежується тенденція до негативної кореляції між показниками маскулінності та категоріями творчого мислення, що висвітлюється таким чином: високі показники маскулінності відповідають низьким показникам творчого мислення і навпаки.

Література:

1. Моляко В. О. Робоча концепція стратегічного та тактичного подолання кризових науково-освітніх проблем (психологічні ракурси). *Актуальні проблеми психології: (XII). Психологія творчості*. №23. Київ, 2017. С. 6–12.
2. Страшенко О. В. Особливості інтелектуальних здібностей студентів юнацького віку. *Політ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів: [у 2-х т.]*. (м. Київ, 1–5 квітня 2019 р.). Національний авіаційний університет. К.: НАУ, 2019. С. 319-321.
3. Яцюк М. Когнітивний компонент креативності особистості юнацького віку. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*, Вип. 2, 2022. С. 56-61. <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2022-2.08>

4. Hudimova A., Popovych I., Baidyk V., Buriak O., Kechyk O. The impact of social media on young web users' psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. *Revista Amazonia Investiga*. 2021. Vol. 10(39). P. 50–61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>
5. Popovych I. S. Social expectations – a basic component of the system of adjusting of social conduct of a person. *Australian Journal of Scientific Research*. 2014. Vol. 2(6). P. 393–398.